

УДК 343.85

A. Miroshnichenko

**THE EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES
IN PREVENTION OF CRIMES COMMITTED
ON GROUNDS OF REVENGE ON LAW ENFORCEMENT
AND COURT OFFICERS**

*А.К. Мирошніченко,
аспірант кафедри кримінального права
Класичний приватний університет
м. Запоріжжя*

**ДОСВІД ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ
ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ З МОТИВУ
ПОМСТИ ЩОДО ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ І СУДУ**

Актуальність теми дослідження. Гучні злочини останніх років, учасниками яких усе частіше стають правоохоронці та судді, вкотре підтверджують необхідність держави активно втручатися в процес становлення нової судової влади й органів поліції. Незалежність створила умови для верховенства права та поваги до прав людини, розширення в країні прав і свобод людини, наповнення їх новим змістом та створення гарантій повноцінної реалізації. Як зазначено у ст. 3 Конституції України, людина, її життя та здоров'я, права та свободи, недоторканність і безпека, нарешті стали найвищою соціальною цінністю [1].

Необхідно відзначити, що на сучасному етапі розвитку суспільства професійна діяльність працівників суду та правоохоронних органів базується на реалізації правових і моральних вимог, а дотримання законності та запобігання правопорушенням є головним показником їх зрілості і надійності. Одночасно професійна діяльність працівників суду та правоохоронних органів потребує сумлінного виконання посадових обов'язків, моральної чистоти, непідкупності, правдивості.

Варто зауважити, що поведінка працівників правоохоронних органів та суду за певних умов може призвести до помсти. Приводів для такої помсти є

достатньо, зокрема, сумлінне ставлення до виконання обов'язків, безкомпромісність або, навпаки, порушення процесуальних термінів розслідування і розгляду кримінальних справ, порушення законності, упередженість, жорстоке поводження тощо. Усі вищевикладені обставини утворюють дуже несприятливу, негативну ситуацію і лише кваліфіковані дії фахівців галузі можуть бути насправді дієвим фактором у вирішенні цього вкрай нелегкого питання та запобігти злочинам, що вчиняються з метою помсти.

Відтак вибір теми публікації, а також її актуальність є виправданими та зумовленими вагомим практичним значенням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми злочинів, вчинених з помсти, досліджували філософи, історики, психологи, соціологи, юристи. Проте більшість проблем була пов'язана з виникненням помсти у стародавньому праві, визначення поняття помсти та її трансформації тощо. Значна увага приділялась помсті, що виникає з релігійних мотивів та мотиву ненависті й ворожнечі. Так, К. Калідова вказує, що проблема помсти пов'язана з різними категоріями злочинів і виділяє політично та расистсько вмотивовані [2]. Дійсно, низка країн має схожі норми у кримінальному законодавстві, а в останні два десятиліття в рамках ООН триває дискусія щодо злочинів, вчинених з помсти на релігійному ґрунті [3]. До речі, українськими кримінологами також неодноразово порушувалося це питання, зокрема К. Босак [4] та Т. Леоненко [5]. Самі по собі ці норми не є предметом нашого дослідження і, як вбачається, вони достатньо проаналізовані на прикладі країн-членів Ради Європи [6; 7; 8; 9], однак якщо співробітники правоохоронних органів беруть навіть опосередковану участь у захисті прав віруючих (вирішення конфліктних ситуацій, охорона громадського порядку тощо), їх дії можуть слугувати поштовхом до помсти.

До вказаного варто додати, що проблемам кримінальної відповідальності за діяння, що містять мотиви агресії, ненависті, ворожнечі, ревності тощо, присвячені праці Р. Вереші, В. Голіни, В. Грищука, І. Даньшина, С. Денисова, А. Закалюка, В. Зеленецького, А. Зелінського, В. Коновалової, О. Костенка, Т. Леоненко, В. Лунєєва, У. Мак-Келланда, О. Мартиненка, А. Маслоу, П. Михайленка, В. Навроцького, М. Панова, А. Савченка, А. Тузова, В. Тютюгіна, З. Фрейда, Е. Фрома, В. Шакуна та інших.

Метою статті є огляд досвіду іноземних держав з правового регулювання запобігання злочинам, що вчинені з метою помсти, ненависті, ворожнечі, а також акцентуація уваги на вказаних злочинах щодо працівників правоохоронних органів і суду.

Основні результати дослідження. Злочин, як і взагалі будь-яка людська поведінка, є складною за своєю психологічною структурою діяльністю, адже людина – це самостійна та найвища соціальна цінність. Регулятором цієї діяльності виступає свідомість. Як слушно зазначає І.М. Даньшин, вольова сфера діяльності не може розглядатися поза свідомістю, поза ставленням до дійсності. У структурі особистості сучасного злочинця перше місце посідають загострена егоїстична, паразитарна, антисусільна настанови, готовність до ціленаправленої стійкої протиправної діяльності. Далі вчений акцентує увагу

на тому, що таким особам притаманна або прихована, або, навпаки, активна діяльність [10, с. 5–6].

Дійсно, саме у свідомості укладена специфіка будь-якої людської поведінки. Завдяки свідомості людина виявляється здатною регулювати свою діяльність, підпорядковувати свою поведінку певним намірам і цілям.

Свідомість завжди пов'язана з визначенням цілей. Мета не тільки виражає здатність людини вибирати за даних обставин той або інший варіант поведінки, але й визначає засоби і спосіб, якими воно може бути здійснено. Як слушно зазначає А.В. Савченко, «майбутнє відкриває неосяжний простір для виникнення і розповсюдження у злочинців різноманітних мотивів, оскільки очевидно, що злочинність на планеті не буде, на жаль, знищена у найближчі десятиліття» [11, с. 26]. Серед розмаїття злочинних мотивів особливе місце займає помста.

Мотив помсти визначає діяльність і сам визначається діяльністю, в поведінці він виконує передусім спонукальну роль. Виникаючи безпосередньо під впливом потреб та інтересів злочинця, мотив помсти визначає динамічну сторону особи, джерело її активності, енергетичний характер дії.

Незважаючи на те, що у стст. 345–349 КК України (погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу; умисне знищення або пошкодження майна; посягання на життя; захоплення як заручника) окремо не вказується на мотив помсти, в коментарях до законодавства зазначається, що мотивами злочину можуть бути: 1) прагнення перешкодити потерпілому у момент посягання або в майбутньому виконувати свої службові обов'язки, або здійснювати діяльність щодо охорони громадського порядку; 2) помста за виконання цих обов'язків або таку діяльність у минулому [12, с. 793–802]. Більш того, підтвердженням такого ставлення законодавця є постанова Пленуму Верховного Суду України № 8 від 26.06.1992 «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів», де звернуто увагу судів у п. 5, що «судам слід мати на увазі, що в таких випадках працівники правоохоронних органів та військовослужбовці можуть визнаватись потерпілими не тільки тоді, коли вони виконували свої службові обов'язки, перебуваючи безпосередньо на службі, та коли застосовували заходи по охороні правопорядку у відповідності зі своїми службовими обов'язками, за наказом чи розпорядженням, а й тоді, коли вони вжили зазначених заходів в межах своїх повноважень з власної ініціативи (наприклад, перепиняли правопорушення у неробочий час)» [13]. Таким чином, вчинення злочину за часом може не збігатися із службовою діяльністю або діяльністю з охорони громадського порядку, яка зумовила посягання.

На жаль, мотив помсти працівникам правоохоронного органу та суду все частіше є предметом обговорення суспільства, у ЗМІ, серед окремих громадян. Так, нещодавно через безкомпромісність при виконанні службового обов'язку у м. Ромни Сумської області був побитий і підпалений майор поліції. Про цей ганебний факт, що стався в ніч з 16 на 17 жовтня повідомив майстер спорту міжнародного класу, багатократний чемпіон світу, Європи, Олімпійських

ігор, СРСР та України С.П. Гаврась: «Вопиющий случай расправы с правоохранителем произошёл в г.Ромны Сумской области. Майора полиции Сергея Григорьевича Новака в ночь с 16 на 17 октября с.г. у его дома неизвестные зверски избили, облили бензином и подожгли. Вот уже месяц врачи борются за его жизнь... Страшно то, что никакого резонанса в обществе нет – ни в городе Ромны, ни в Сумской области, ни в Украине в целом. До сих пор преступников не нашли» [14].

На важливості точного встановлення мотиву неодноразово вказувалось у юридичній літературі. Особливого значення мотив набуває для кваліфікації злочину, вчиненого з помсти, що підкреслює підвищений ступінь суспільної небезпеки особи, яка вчинила вказаний злочин. Поряд з юридичними поглядами, в зарубіжних джерелах розкривається низка різноманітних неюридичних підходів до цієї проблематики і порівняльний аналіз таких підходів та практики їх застосування у різних країнах безумовно представляє великий інтерес [15]. До того ж нам важливо виявити співвідношення мотиву помсти і таких проявів, як хуліганство, ревності, користь тощо.

Аналіз спеціальної літератури дає підстави стверджувати, що у європейських країнах по-різному вирішується питання регулювання діяльності правоохоронних органів і суду, а також захисту їх законних інтересів при виконанні службових обов'язків від злочинних та інших протиправних погроз. Нами було досліджено нормативно-правову базу держав колишнього Радянського Союзу та Німеччини, Польщі, Словаччини, Словенії, Угорщини, Франції та Чехії.

Наприклад, завданнями латвійської поліції є забезпечення індивідуальної та громадської безпеки, запобігання кримінальним злочинам та іншим правопорушенням, розкриття злочинів, розшук осіб, які вчинили кримінальні злочини, надання допомоги установам і приватним особам щодо захисту своїх прав. До структури поліції входить державна поліція, поліція безпеки, муніципальна поліція та поліція порту. При цьому державна поліція і поліція безпеки в межах своєї компетенції виконують свої обов'язки на території Латвійській республіки, муніципальна поліція - на відповідній адміністративній території, а портова поліція - на території портів. Характерним є те, що запобігання злочинам щодо працівників поліції здійснюється на всіх рівнях, а саме: державному, муніципальному й територіальному [15].

Найбільший інтерес викликає модель реформування та діяльності правоохоронної системи Польщі, що поєднує пов'язано із схожістю функціонування правоохоронних інститутів, ментальності та свідомості громадян України й Польщі. Правову основу діяльності польської поліції складають спеціальний закон «Про поліцію» від 06.04.1990, а також низка підзаконних нормативно-правових актів, а саме: розпорядження Ради Міністрів «Про способи провадження при виконанні деяких повноважень поліцейських» від 26.07.2005, розпорядження Ради Міністрів «Про визначення випадків, а також умов і способів застосування поліцейськими засобів безпосереднього примусу» від 17.09.1990, розпорядження Міністра внутрішніх справ і адміністрації «Про озброєння поліції» від 15.11.2000, розпорядження Ради Міністрів «Про

особливі умови та способи провадження при застосуванні поліцейськими вогнепальної зброї та засади застосування вогнепальної зброї відділами та підвідділами поліції» від 19.07.2005, розпорядження Міністра внутрішніх справ і адміністрації «Про обмундирування поліцейських» від 20.05.2009 [16; 17; 18]. Оскільки коло завдань польської поліції є досить широким, так само, життя, здоров'я, охорона майна поліцейського, правомірність застосування ним зброї, організація заходів безпеки щодо поліцейського є такою, що зменшує ризики вчинення проти нього правопорушень і злочинів.

У деяких країнах, зокрема, Німеччині, Франції, Швеції та ін., немає прямої вказівки про кримінальну відповідальність працівників суду та правоохоронних органів за мотивом помсти. Проте ця обставина враховується при призначенні покарання як така, що обтяжує відповідальність [19; 20; 21; 22].

Стосовно законодавства РФ і пострадянських країн, можна зазначити, що більшість країн застосовує підхід, який використовує український законодавець, про що нами зазначалось вище.

У роки незалежності України зневіра до суду та правоохоронної системи повною мірою позначається на результативності та ефективності їх діяльності з виконання покладених на них завдань. Більшість українських громадян з недовірою ставиться до працівників суду та правоохоронних органів. У свою чергу, останні все частіше стають незахищеними перед натовпом та окремими громадянами і потенційно можуть стати жертвами помсти. Невдоволення прийнятими рішеннями правоохоронних органів (слідчих, оперативних підрозділів тощо), ставлення під сумнів правомірність вироку суду підтримують зухвалі дії злочинців.

Висновки. Прагнучи до здобуття європейських цінностей і стандартів, держава й суспільство повинні дбати про своїх громадян. На нашу думку, найбільш вдалим висновком можуть слугувати слова Міклоша Харапті, колишнього представника голови ОБСЄ з питань свободи мас-медіа, який зазначив, що язик ворожнечі та ненависті наближає смерть міжнародних стандартів ще до їх зародження [23]. Незважаючи на те, що цей вислів стосувався свободи слова, дослідник стверджував, що обмеження такої свободи повинно були виключним. Ми переконані в тому, що безпідставна протидія правоохоронним органам, зневажливе ставлення до суду також можуть призвести до негативних наслідків, які наближатимуть смерть міжнародних стандартів в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України: Основний Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141 зі змінами станом на 15.03.2016.
2. *Kalibova Klara*. Zpráva o násilí z nenávisti v České republice pro rok 2011. – Prague: In IUSTITIA, 2012. – P. 26–27.
3. *Leo Leonard, Gaer Felice, Cassidy Elizabeth*. Protecting religions from «defamation»: a threat to universal human rights standards // Harvard Journal of Law & Public Policy. – 2011. – Vol. 34, No. 2. – P. 769–784.

4. Босак К.С. Співвідношення традицій зі звичаями та їх запобіжна роль у профілактиці злочинності / К. С. Босак // Держава та регіони. Сер. : Право. – 2013. – № 4. – С. 88–91.

5. Леоненко Т.Є. Злочини, що вчиняються на релігійному ґрунті. Проблеми кваліфікації та класифікації / Т.Є. Леоненко // Вісник прокуратури. – № 3 (153). – Київ : Істина, 2014. – С. 61–68.

6. Blasphemy, insult and hatred: finding answers in a democratic society. – P. 11–33.

7. Hate Crime Report Card : Сайт Human Rights First. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.humanrightsfirst.org/our-work/fighting-discrimination/hate-crime-report-card/>.

8. Expert workshops on the prohibition of incitement to national, racial or religious hatred. – Workshop for Europe (Vienna, 9–10 February 2011). Annexes to the study containing country-specific information // UN web-site (<http://www.ohchr.org/EN/Issues/FreedomOpinion/Articles19-20/Pages/AnnexesCountryVienna.aspx>).

9. LegislatiOnLine. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://legislationline.org/>.

10. Даньшин І.М. Усталені форми злочинності (кримінологічний нарис) / І.М. Даньшин. – Харків : Атіка, 2002. – 110 с.

11. Савченко А.В. Мотив і мотивація злочину : Монографія / А.В. Савченко. – Київ : Атіка, 2002. – 144 с.

12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Черня. – Київ : Юрінком Інтер, 2016. – 1064 с.

13. Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 8 від 26.06.1992 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Пленуму Верховного Суду № 12 (v0012700-97) від 03.12.1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92>.

14. Гаврась С.П. В Ромнах избили и подожгли майора полиции. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ok.ru/video/202298036728>.

15. Чумак В.В. Організаційне та правове забезпечення функціонування поліції Латвійської республіки / В.В. Чумак // Форум права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index/http_2014_4_62.pdf.

16. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie okeslenia przypadkow oraz warunkow i sposobow uzycia przez policjantow srodkow przymusu bezposredniego z dnia 17 wrzesnia 1990 r. // Dzennik Ustawowy. – 1990. – Nr. 70. – Poz. 410.

17. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektorych uprawnień policjantow z dnia 26 lipca 2005 r. // Dzennik Ustawowy. – 2005. – Nr. 141. – Poz. 1186.

18. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegolowych warunkow i sposobu postępowania przy użyciu broni palnej przez policjantow oraz zasad użycia broni palnej przez oddziały i pododdziały zwarte Policji z dnia 19 lipca 2005 r. // Dzennik Ustawowy. – 2005. – Nr. 135. – Poz. 1132.

19. Уголовный кодекс Франции / [науч. ред. канд. юрид. наук, доц. Л.В. Головки, канд. юрид. наук, доц. Н.Е. Крыловой ; пер. с фр. и предислов. канд. юрид. наук, доц. Н.Е. Крыловой]. – СПб. : Пресс, 2002. – 650 с.

20. Уголовный кодекс ФРГ. – М. : Зерцало, 2000. – 208 с.

21. Уголовный кодекс Швеции / [науч. ред. проф. Н.Ф. Кузнецова и канд. юрид. наук С.С. Беляев ; пер. на рус. С.С. Беляева]. – СПб. : Пресс, 2001. – 320 с.
22. *Weber Anne*. Manual on Hate speech. Council of Europe Publishing, 2009. – P. 80–87.
23. *Haraszti Miklos*. Hate Speech and the Coming Death of the International Standard before It Was Born (Complaints of a Watchdog) // The content and context of hate speech. P. 12–18.

REFERENCES

1. Konstyutsiia Ukrainy: Osnovnyi Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR // Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy. – 1996. – № 30. – St. 141 zi zminamy stanom na 15.03.2016.
2. Kalibova Klara. Zpráva o násilí z nenávisti v České republice pro rok 2011. – Prague: In IUSTITIA, 2012. – P. 26–27.
3. Leo Leonard, Gaer Felice, Cassidy Elizabeth. Protecting religions from “defamation”: a threat to universal human rights standards // Harvard Journal of Law & Public Policy. – 2011. – Vol. 34, No. 2. – P. 769–784.
4. *Bosak K.S.* Spivvidnoshennia tradytsii zi zvychaiamy ta yikh zapobizhna rol u profilaktytsi zlochynnosti / K. S. Bosak // Derzhava ta rehiony. Ser. : Pravo. – 2013. – № 4. – S. 88–91.
5. *Leonenko T.Ye.* Zlochyny, shcho vchyniaiuetsia na relihiinomu grunti. Problemy kvalifikatsii ta klasyfikatsii / T.Ye. Leonenko // Visnyk prokuratury. – № 3 (153). – Kyiv : Istyna, 2014. – S. 61–68.
6. Blasphemy, insult and hatred: finding answers in a democratic society. – P. 11–33.
7. Hate Crime Report Card : Sait Human Rights First. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.humanrightsfirst.org/our-work/fighting-discrimination/hate-crime-report-card/>.
8. Expert workshops on the prohibition of incitement to national, racial or religious hatred. – Workshop for Europe (Vienna, 9–10 February 2011). Annexes to the study containing country-specific information // UN web-site (<http://www.ohchr.org/EN/Issues/FreedomOpinion/Articles19-20/Pages/AnnexesCountryVienna.aspx>).
9. LegislatiOnLine. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://legislationline.org/>.
10. *Danshyn I.M.* Ustaleni formy zlochynnosti (kryminolohichni narys) / I.M. Danshyn. – Kharkiv : Atika, 2002. – 110 s.
11. *Savchenko A.V.* Motyv i motyvatsiia zlochynu : Monohrafiia / A.V. Savchenko. – Kyiv : Atika, 2002. – 144 s.
12. Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy / D.S. Azarov, V.K. Hryshchuk, A.V. Savchenko [ta in.]; za zah. red. O.M. Dzhuzhi, A.V. Savchenka, V.V. Chernieia. – Kyiv: Yurinkom Inter, 2016. – 1064 s.
13. Pro zastosuvannia sudamy zakonodavstva, shcho peredbachaie vidpovidalnist za posiahannia na zhyttia, zdorovia, hidnist ta vlasnist suddiv i pratsivnykyv pravookhoronnykh orhaniv : Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy № 8 vid 26.06.1992 (iz zminamy, vnesenymy zghidno z Postanovoiu Plenumu Verkhovnoho Sudu № 12 (v0012700-97) vid 03.12.1997 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92>.

14. *Gavras' S.P.* V Romnah izbili i podozhgli majora policii. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://ok.ru/video/202298036728>.
15. *Chumak V.V.* Orhanizatsiine ta pravove zabezpechennia funktsionuvannia politsii Latviiskoi respubliky / V.V. Chumak // Forum prava. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index/htp_2014_4_62.pdf.
16. Rozporzadzenie Rady Ministrow w sprawie okeslenia przypadkow oraz warunkow i sposobow uzycia przez policjantow srodkow przymusu bezposredniego z dnia 17 wrzesnia 1990 r. // Dzennik Ustawowy. – 1990. – Nr. 70. – Poz. 410.
17. Rozporzadzenie Rady Ministrow w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektorych uprawnień policjantow z dnia 26 lipca 2005 r. // Dzennik Ustawowy. – 2005. – Nr. 141. – Poz. 1186.
18. Rozporzadzenie Rady Ministrow w sprawie szczegolowych warunkow i sposobu postępowania przy uzyciu broni palnej przez policjantow oraz zasad uzycia broni palnej przez oddziały i pododdziały zwarte Policji z dnia 19 lipca 2005 r. // Dzennik Ustawowy. – 2005. – Nr. 135. – Poz. 1132.
19. Ugolovnyj kodeks Francii / [nauch. red. kand. jurid. nauk, doc. L.V. Golovko, kand. jurid. nauk, doc. N.E. Krylovoj ; per. s fr. i predislov. kand. jurid. nauk, doc. N.E. Krylovoj]. – SPb. : Press, 2002. – 650 s.
20. Ugolovnyj kodeks FRG. – M. : Zercalo, 2000. – 208 s.
21. Ugolovnyj kodeks Shvecii / [nauch. red. prof. N.F. Kuznecova i kand. jurid. nauk S.S. Beljaev ; per. na rus. S.S. Beljaeva]. – SPb. : Press, 2001. – 320 s.
22. Weber Anne. Manual on Hate speech. Council of Europe Publishing, 2009. – P. 80–87.
23. *Haraszti Miklos.* Hate Speech and the Coming Death of the International Standard before It Was Born (Complaints of a Watchdog) // The content and context of hate speech. P. 12–18.

Мирошниченко А.К. Досвід іноземних держав із запобігання злочинам, що вчиняються з мотиву помсти працівникам правоохоронних органів і суду

У статті проведений огляд сучасного стану запобігання злочинам, що вчиняються з мотиву помсти щодо працівників правоохоронних органів і суду України. Розглянуто законодавство й проаналізовано досвід іноземних держав з регулювання та запобігання злочинам, що вчинені з мотивів помсти, ненависті, ворожнечі. Акцентовано увагу на вказаних злочинах щодо працівників правоохоронних органів і суду.

Ключові слова: запобігання злочинам, мотив, помста, працівники правоохоронних органів, працівники суду.

Мирошниченко А.К. Опыт иностранных государств по предупреждению преступлений, совершаемых по мотивам мести сотрудникам правоохранительных органов и суда

Автор дает краткий обзор современного состояния предупреждения преступлений, совершаемых по мотиву мести сотрудникам правоохранительных органов и суда в Украине. Рассмотрено законодательство и проанализирован опыт иностранных государств по вопросам регулирования и предупреждения преступлений, совершаемых на почве мести, ненависти, вражды. Акцентировано внимание на указанных преступлениях, совершаемых в отношении сотрудников правоохранительных органов и суда.

Ключевые слова: предупреждение преступлений, мотив, месь, сотрудник правоохранительных органов, сотрудник суда.

Miroshnichenko A. The Experience of Foreign Countries in Prevention of Crimes Committed on Grounds of Revenge on Law Enforcement and Court Officers

The author gives an overview of the current state of the prevention of crimes committed due to revenge on law enforcement and court officers in Ukraine. It is noted that the independence of Ukraine has created the conditions for the rule of law and respect for human rights, expansion of citizens' rights and freedoms, filling them with new content and the creation of guarantees for their full implementation. However, crimes of recent years, with increasing level of crimes against law enforcement officers and judges, confirm the need for the state to intervene actively in the process of establishing a new judiciary and police.

Key words: *Prevention of Crime; Motive; Revenge; Law Enforcement Officer; Court Officer*

Стаття надійшла до редакції 21.09.2016.